

Standardi 1: Hallinnon sitoutuminen	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliiksi	Toteutuu enemmän kuin puoliiksi	Toteutuu täysin
1.1 Terveydenhuollon organisaation ohjelma-asiakirjoista ilmenee sitoutuminen ENSH:n globaaleihin standardeihin				
1.2.1 Terveydenhuollon organisaatiossa on kiellettyä ottaa vastaan sponsorointia ja rahoitusta tupakkateollisuudelta.				
1.2.2 Terveydenhuollon organisaatiossa on kiellettyä myydä tupakkatuotteita ja vastaavia tuotteita/sähkötupakkaa.				
1.3.1 Ylemmän johdon edustaja vastaa ohjelman toteutumisesta.				
1.3.2. Ohjelman kaikille tasoille ja osa-alueille on nimetty vastuuhenkilöt.				
1.4.1 Henkilökunnan työ sopimukset edellyttävät henkilökunnan sitoutumista terveydenhuollon organisaation savuttomuusohjelmaan.				
1.4.2 Alihankkijasopimukset edellyttävät, että henkilökunta noudattaa terveydenhuollon organisaation savuttomuusohjelmaa				
1.5.1 Työryhmä kehittää ja hallinnoi strategiaa ja toimintasuunnitelmaa.				
1.5.2 Strategia ja toimintasuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain itsearvioinnin ja savuttomuusohjelman seurannan ja arvioinnin perusteella.				
1.6 Henkilöstövoimavarat ja taloudelliset resurssit myönnetään strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti.				
Standardi 2: Tiedotus	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliiksi	Toteutuu enemmän kuin puoliiksi	Toteutuu täysin
2.1 Kaikille henkilökunnan jäsenille ja alihankkijoille tiedotetaan savuttomuusohjelmasta ja tupakasta vieroitushoidoista.				
2.2 Kaikille organisaation palvelujen käyttäjille tiedotetaan savuttomuusohjelmasta ja tupakasta vieroitushoidoista				
2.3 Paikalliselle yhteisölle ja sen valikoiduille kohderyhmille tiedotetaan terveydenhuollon organisaation savuttomuusohjelmasta ja tupakasta vieroitushoidoista.				
Standardi 3: Koulutus	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliiksi	Toteutuu enemmän kuin puoliiksi	Toteutuu täysin
3.1 Koko henkilökunta, myös johtajat, osallistuvat savuttomuusohjelmaan liittyviin tiedotus- ja ohjeistamistilaisuuksiin				
3.2 Koko henkilökuntaa ohjeistetaan kuinka lähestyä tupakkatuotteiden/vastaavien tuotteiden/sähkötupakan käyttäjiä, myös vierailijoita, ja kertoa heille savuttomuusohjelmasta ja tupakasta vieroitushoidoista.				
3.3 Koko kliiniselle henkilöstölle opetetaan lyhytneuvontaa, jotta he voivat motivoida tupakan/vastaavien tuotteiden/sähkötupakan käyttäjiä lopettamaan.				
3.4 Avainhenkilöt saavat koulutusta tupakkariippuvuuden hoitamisessa ja tutkitusti parhaissa motivoivissa hoitomuodoissa.				
Standardi 4: Tupakoitsijoiden tunnistaminen, diagnoosi ja vieroitushoidot	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliiksi	Toteutuu enemmän kuin puoliiksi	Toteutuu täysin
4.1 Kaikki tupakan/vastaavien tuotteiden/sähkötupakan käyttäjät tunnistetaan järjestelmällisesti ja heidän riippuvuutensa diagnosoidaan ja kirjataan.				
4.2 Kaikki terveydenhuollon palvelujen käyttäjät, jotka altistuvat tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyrylle tunnistetaan ja kirjataan				
4.3. Tupakan (myös vastaavien tuotteiden ja sähkötupakan) käyttöön liittyvistä riskeistä on tietoa laajasti saatavilla.				
4.4.1 Kaikki tupakan ja vastaavien tuotteiden/ sähkötupakan käyttäjät saavat lyhytneuvontaa, joka perustuu tutkitusti parhaisiin käytäntöihin.				
4.4.2 Kaikki toimet motivoida tupakoitsijoita lopettamaan kirjataan.				
4.5 Tupakan, vastaavien tuotteiden ja sähkötupakan käyttäjien sekä tupakansavulle/ sähkötupakan höyrylle altistuneiden tarpeet tunnistetaan ja kirjataan hoitosuunnitelmiin.				
4.6 Kaikilla tupakan tai vastaavien tuotteiden/ sähkötupakan käyttäjillä on mahdollisuus tutkitusti parhaiden				

käytäntöjen mukaisiin vieroitushoitoihin.				
4.7 Tupakasta vieroitushoidoissa otetaan huomioon erilaisten palvelujen käyttäjäryhmien hoitotarpeet soveltamalla tutkitusti parhaisiin käytäntöihin perustuvia suosituksia ja ohjeita.				
4.8 Tupakoitsijoiden on mahdollista saada tutkitusti parhaiden käytäntöjen mukaista lääkehoitoa.				
4.9 Vieroitushoitoihin sisältyy tutkitusti parhaisiin käytäntöihin perustuva seurantajärjestelmä				
Standardi 5: Savuton ympäristö	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliksi	Toteutuu enemmän kuin puoliksi	Toteutuu täysin
5.1 Kaikki organisaation rakennukset ovat täysin savuttomia (koskee myös tupakan kaltaisia tuotteita ja sähkötupakkaa).				
5.2 Organisaation alue ja potilaskuljetukset ovat täysin savuttomia (koskee myös tupakan kaltaisia tuotteita ja sähkötupakkaa).				
5.3 Opasteista ilmenevät alueella kielletyt tuotteet sekä savuttomien rakennusten ja alueen rajat.				
5.4 Tupakkaa ja vastaavia tuotteita/sähkötupakka ei myydä, jaella eikä mainosteta organisaatiossa.				
5.5 Organisaatiolla on toimintaohjeet tupakansavulle/sähkötupakan höyrylle altistumisen kirjaamiseksi ja ehkäisemiseksi.				
5.6. Kaikkia poikkeustilanteita säädellään toimintaohjeilla, joissa tupakan käyttö nähdään normista poikkeamisena.				
5.7 Kaikki tapaukset kirjataan ja tupakointikiellon rikkomukset käsitellään toimintaohjeiden mukaan.				
Standardi 6: Terveellinen työpaikka	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliksi	Toteutuu enemmän kuin puoliksi	Toteutuu täysin
6.1 Terveystieteiden organisaatiolla on kattava työterveyden edistämishjelma.				
6.2 Organisaation linjaukset kuvaavat henkilökunnan aktiivista roolia ja esimerkkinä toimimista savuttomuusohjelman toteuttamisessa ja edistämisessä.				
6.3 Organisaatiossa on ohjeet, kuinka tunnistaa tupakoitsijat ja vastaavien tuotteiden/sähkötupakan käyttäjät ja motivoida heitä lopettamaan.				
6.4 Henkilökunnalla on mahdollisuus tupakasta vieroitushoitoihin.				
6.5 Henkilökunnan savuttomuusohjelmarikkomukset käsitellään paikallisten sanktiokäytäntöjen mukaisesti.				
Standardi 7: Yhteisön sitouttaminen	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliksi	Toteutuu enemmän kuin puoliksi	Toteutuu täysin
7.1 Terveystieteiden organisaatio tekee yhteistyötä paikallisten kumppanien ja muiden organisaatioiden kanssa savuttomuuden edistämiseksi sekä osallistuu kansalliseen ja kansainväliseen savuttomuutta edistävään toimintaan.				
7.2.1 Organisaatio tekee yhteistyötä paikallisten kumppanien kanssa rohkaistakseen ja tukeakseen tupakoitsijoita ja vastaavien tuotteiden/sähkötupakan käyttäjiä lopettamaan.				
7.2.2 Organisaatio tekee yhteistyötä paikallisten kumppanien kanssa vastataakseen erityisten kohderyhmien (naisten, nuorten, maahanmuuttajien, vähäosaisten ja eri kulttuuriryhmien) tarpeisiin.				
7.3 Terveystieteiden organisaatio tiedottaa hyvistä savuttomuusohjelmien kehittämis- ja toteuttamiskäytännöistä.				
Standardi 8: Seuranta ja arviointi	Ei toteudu	Toteutuu vähemmän kuin puoliksi	Toteutuu enemmän kuin puoliksi	Toteutuu täysin
8.1.1 Standardien toteutuminen tarkistetaan vähintään kerran vuodessa.				
8.1.2 Arvioinnissa otetaan huomioon henkilökunnan ja palveluiden käyttäjien antama palaute.				
8.1.3 Terveystieteiden organisaatio osallistuu ulkoisiin arviointeihin.				
8.2.1 Savuttomuusohjelman toteutumista seurataan itsearviointin ja muiden tiedonkeruujärjestelmien avulla.				
8.2.2 Kerättyä tietoa käytetään toiminnan kehittämisessä ja vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.				
Maksimipisteet yhteensä 144				

Pisteytys:

Ei toteudu= 0// toteutuu vähemmän kuin puoliksi=1//toteutuu enemmän kuin puoliksi =2//toteutuu täysin =3

TULOSTEN TULKINTA

Jäsenyys, johdon sitoutuminen ja itsearviointi täytetty
Pronssitaso, itsearvioinnissa ≥ 27 pistettä (70% standardit 1+2)
Hopeataso, itsearvioinnissa ≥ 108 pistettä (75% standardit 1-8)
Kultataso, itsearvioinnissa ≥ 126 pistettä (standardit 1-8)

TAUSTATIEDOT

Täytetty (pvm): _____ Tiedot antoi: _____

1. Sairaanhoitopiiri _____

2. Organisaation nimi _____

3. Organisaation osoite _____

4. Yhteyshenkilön nimi _____

Puh _____

Sähköposti _____

5. Organisaation on: Julkinen Vapaaehtoisjärjestö Yksityinen

6. Organisaation tyyppi: Yliopistollinen sairaala Keskussairaala Yleissairaala

Terveyskeskus Erikoissairaala, tarkenna _____

Päiväsairaala/-yksikkö Avoterveydenhuollon yksikkö

Muu, tarkenna _____

7. Sairaansijat _____

8. Henkilökunnan määrä _____

Itsearviointi tällä lomakkeella tehdään kerran vuodessa syksyisin ja lähetetään 15. lokakuuta mennessä Reetta-Maija Luhdalle, joka lähettää tiedot Maailman tupakkavapaa terveydenhuolto-verkostolle ja kokoaa yhteenvedon Suomen terveyttä edistävät sairaalat STESO ry:n www.sivuille.

Maailman tupakkavapaa terveydenhuolto-verkosto, Global Network for Tobacco Free Healthcare Services (GNTFHS), www.tobaccofreehealthcare.org

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatiot STESO ry
Suomen savuton sairaala-verkosto <http://www.steso.fi/toiminta/savuton-sairaala/>

Savuton sairaala yhteyshenkilöt:
Reetta-Maija Luhta, Reetta-Maija.Luhta@epshep.fi, +358 44 415 3122
Sinikka Krogerus, smkroge@gmail.com +358 50 361 5939